

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Doma laukums 8A, Rīga, LV-1939, Latvija, tālr. +371 67221848, e-pasts neplp@neplp.lv, www.neplp.lv

ZIŅOJUMS PAR ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS VEICINĀŠANU 2023.GADA I PUSGADĀ

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk arī – NEPLP) ir sagatavojusi starpziņojumu par elektronisko plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu pieejamību 2023.gada I pusgadā. Ziņojumā apkopota informācija par to, kādos veidos un kādā apjomā elektroniskie plašsaziņas līdzekļi (turpmāk arī – EPL) nodrošina dažādus pieejamības risinājumus televīzijas programmās, audiovizuālajos pakalpojumos pēc pieprasījuma (turpmāk arī – PPP) un arī radio programmās.

Dati apkopoti no EPL iesniegtajiem ziņojumiem par rīcības plānu izpildi par pusgadu.

Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā, kā arī citos normatīvajos aktos Latvijā nav noteikti konkrēti rezultatīvie rādītāji vai kvotas, kurus EPL savā darbībā pakalpojumu pieejamības veicināšanas jomā būtu pienākums izvirzīt un sasniegt. Savukārt Labklājības ministrijas “Plānā personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.-2023. gadam” noteikti vairāki mērķi, uzdevumi un attiecīgi rezultatīvie rādītāji attiecībā uz satura pieejamību medijos.

SKAIDROJUMI UN SAĪSINĀJUMI

Satura pieejamības nodrošināšanas pakalpojumi – subtitri, surdotulkošana (zīmju valoda), audio apraksts.

Subtitrēšana – rakstveida tulkojuma pievienošana runātiem tekstiem.

Zīmju valoda – valoda, kas skaņu vietā izmanto žestus, ķermeņa valodu un lūpu formas. Latvijā tiek izmantota latviešu zīmju valoda.

Audio apraksts – ap skaņu celiņu veidoti komentāri, izmantojot pauzes, lai izskaidrotu darbību ekrānā, tajā skaitā aprakstītu varoņus, vietas, kostīmus, ķermeņa valodu un sejas izteiksmes.

Plāns, % gadā – atspoguļo pieejamības mērķi gadā, kas izteikts kā katras TV programmas raidstundu apjoma procentuālā daļa diennakts laikā (24 stundas), neskaitot reklāmas raidlaiku. Dati norādīti atsevišķi par katru no pieejamības veidiem.

Plāns, stundas – atspoguļo pieejamības mērķi gadā, norādot stundas (programmām ar nelielu raidlaiku). Dati norādīti atsevišķi par katru no pieejamības veidiem.

Izpilde, % – atspoguļo pieejamības izpildi noteiktā periodā, kas izteikts kā katras TV programmas raidstundu apjoma procentuālā daļa diennakts laikā (24 stundas), neskaitot reklāmas raidlaiku. Dati norādīti atsevišķi par katru no pieejamības veidiem.

Izpilde, stundas – atspoguļo pieejamības izpildi noteiktā periodā, norādot stundas (programmām ar nelielu raidlaiku). Dati norādīti atsevišķi par katru no pieejamības veidiem.

SVOD – abonēšanas PPP

TVOD – transakciju PPP

FOD/AVOD – bezmaksas/reklāmās balstīts PPP

NVOD – pietuvināts PPP

nd – nav datu

ELEKTRONISKAJO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBA 2023.GADA I PUSGADĀ

2023.gada I pusgada dati liecina, ka kopumā Latvijas elektroniskie plašsaziņas līdzekļi pilda savos Rīcības plānos paredzētos mērķus satura pieejamības veicināšanā. Daļā programmu un pakalpojumu pusgada izpilde pārsniedz visam 2023.gadam kopā plānotos pieejamības risinājumu apjomus.

1. Televīzija

No EPL, kas 2023.gada I pusgadā kopumā izplatīja TV programmas (ar nacionālo (N), reģionālo (R), vietējo (V) vai pārrobežu (P) aptveršanas zonu, t.sk. Latvijā) programmu, satura pieejamības risinājumi – lielākoties subtitri – tika nodrošināti 15 TV programmās.

Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis	Npk	Programma	SUBTITRI		SURDO	
			2023.gada plāns %	2023.gada I pusgada izpilde,%	2023.gada plāns %	2023.gada I pusgada izpilde,%
SIA "Helio Media"	1	360TV (R)	0	0	0	0
SIA "Helio Media"	2	STV Pirmā (R)	7,5	7,5	0	0
SIA "Helio Media"	3	8TV (R)	49	72	0	0
SIA "Alise Plus FM"	4	ATV (R)	0	0	0	0
SIA "Mūzikas Video Kanāls"	5	Latvijas Šlāgerkanāls (R);	0	0	0	0
SIA "Mūzikas Video Kanāls"	6	Mūzikas Video Kanāls (R)	0	0	0	0
IK Detskij Telekanal Multimania	7	Gribu visu zināt! (R)	10	10	0	0
Ltd "Teledistribution"	8	Mamutēns (R)	0	0	0	0
Ltd "Teledistribution"	9	Pingvīns (R)	0	0	0	0
SIA "Re MEDIA"	10	ReTV (N)	0,32	3,63	0	0
AS "TV Latvija"	11	TV24 (N)	1,5	1,5	0	0
SIA "All Media Latvia"	12	TV3 (N)	2,42	1,54	0	0
SIA "All Media Latvia"	13	TV3 Life (N)	2,49	1,71	0	0
SIA "All Media Latvia"	14	TV6 (P)	1,42	1,41	0	0
SIA "All Media Latvia"	15	TV3 Mini (P)	0,08	0,99	0	0
SIA "Vidusdaugavas televīzija"	16	Vidusdaugavas televīzija (V)	3h	3h	0	0
SIA "4.vara"	17	4TV (N)	nd	nd	nd	nd
Biedrība "Create & Develop"	18	TV Jūrmala (V)	nd	nd	nd	nd

SIA "RigaPictures Company"	19	ITV (P)	nd	nd	nd	nd
SIA "DMN Latvija"	20	Kanal 7 (P)	0	0	0	0
VSIA "Latvijas televīzija"	21	LTV1 (N)	25	22,8	6	10,5
VSIA "Latvijas televīzija"	22	LTV7 (N)	30,5	26,7	0,5	1
SIA "Teledistribution Baltic"	23	Movify Kino (V)	100%	100%	0	0
SIA "Teledistribution Baltic"	24	Movify Seriāls (V)	100%	100%	0	0
SIA "Teledistribution Baltic"	25	Movify Vēsture (V)	100%	100%	0	0

2022.gada 18.augustā NEPLP pieņēma lēmumu Nr.311/1-2 Par Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes "*Vadlīniju elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošanā satura pieejamības veicināšanai elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmās un pakalpojumos*" apstiprināšanu, kurās tika grozīti nosacījumi elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kuru saturs veido līdz 40 stundām nedēļā, ļaujot rīcības plānos nenorādīt procentuālo īpatsvaru programmā kopumā, bet norādīt īstenoto piekļuves pakalpojumu apjomu stundās.

Elektroniskais plašsaziņas līdzeklis	Npk	Programma (ar nelielu raidlaiku)	SUBTITRI		SURDO	
			2023.gada plāns stundās	2023.gada I pusgada izpilde	2023.gada plāns stundās	2023.gada I pusgada izpilde
SIA "Mediastriims"	24	LRT+ (V)	2555	2020	0	0
SIA "Kurzemes televīzija"	25	Kurzemes televīzija (R)	0	0	0	0
SIA "Latgales reģionālā televīzija"	26	LRT (R)	38	1	0	0
SIA „TV KURSA”	27	Skrundas TV (R)	nd	nd	nd	nd
SIA „TV Kurzeme”	28	TV Kurzeme (R)	60	36,5	0	0
SIA "Valmieras TV"	29	Vidzemes televīzija (R)	9	0	0	0
SIA „Zemgales Reģionālā televīzija	30	Zemgales TV (R)	1	30min	0	0
SIA „TV 9 Pakalni	31	TV9 Pakalni (R)	nd	nd	nd	nd

2023.gada I pusgadā SIA "Helio Media" izklaides programmā "8TV" subtitrēti 72% no programmas, kas krietni pārsniedz plānotā gada apjomu. Savukārt programmā "STV Pirmā!" subtitrētais apjoms ir tāds pats kā iepriekšējā gadā. "Helio Media" ziņojumā norāda, ka "*Papildus elektroniskais plašsaziņas līdzeklis administrē tā lineāro televīzijas programmu "360TV", "STV Pirmā", "8TV" sociālā tīkla facebook kontus, manuāli gatavo un izvietoj latviešu valodas subtitrus uz šajos sociālo tīklu kontos izvietotajiem pašu ražotā (pamatā televīzijas šovu) satura fragmentiem.*"

Satura pieejamība veicināta arī SIA "Re MEDIA", kur programmā ReTV 2023.gada I pusgada perioda izpilde pārsniedz plānoto vairāk kā desmit reizes.

LTV programmā “LTV1” subtitrēti 22,8%, bet “LTV7” - 26,7%. Sabiedriskā medija abās televīzijas programmās ievērojami lielāks par plānoto un citu programmu izpildi bija surdotulkotā satura apjoms – attiecīgi 10,5% un 1%.

LTV ziņojumā skaidro, ka “[..] abos kanālos tika nodrošināts ar surdotulkojumu ziņas un ziņu speciālie izlaidumi saistībā ar aktuāliem sabiedriski politiskiem notikumiem Latvijā, tostarp Valsts prezidenta vēlēšanas, kā arī starptautiskiem notikumiem, piemēram, karu Ukrainā, kā arī informatīvi analītiski raidījumi. Tika subtitrēti kultūras, izklaidējošie un izglītojošie, dzīvesstila raidījumi, kā arī dokumentālās filmas, spēles filmas un seriāli.”

No SIA All Media Latvia programmām lielāka satura pieejamība nodrošināta seriāliem un šogad tiek subtitrētas arī vairākas filmas. SIA All Media Latvia savā ziņojumā par rīcības plāna izpildi, norāda, ka programmā TV3 nodrošināts subtitrētais apjoms 108,3h garumā, tostarp 14 seriāliem un 40 filmām, programmā TV6 subtitrētas 99,45h (14 seriāli, 4 filmas), TV3 Life – 120,3h (2 seriāli, 20 filmas) un TV3 Mini subtitrētas 70h (54 filmas). SIA All Media Latvia panākusi lielāko izaugsmi subtitrētā satura apjomā. Savā ziņojumā SIA All Media Latvia norāda, ka “ļoti rūpīgi attiecas pret satura pieejamības pakalpojumu apjoma palielināšanu savās programmās un portālos, izvērtējot tās grupas programmas, kurās apjomīgāka satura pieejamības pasākumu veicināšana sasniegtu tās mērķi un programmu saturs kļūtu pieejamāks lielākai sabiedrības / auditorijas daļai.”

Kopš 2023.gada SIA “Teledistribution Baltic” ir saņēmusi Apraides atļauju programmām Movify Kino, Movify Seriāls, Movify Vēsture, kurās ir plānots nodrošināt subtitrēšanu 100% no pārraidītā satura, ko pats SIA “Teledistribution Baltic” neražo. 2023.gada I pusgadā mērķis sasniegts.

Savukārt no programmām ar nelielu raidlaiku, satura pieejamību lielākajos apjomos nodrošinājusi SIA “Mediastrims” programmā LRT+. Šī perioda ietvaros SIA “Mediastrims” nav veikusi progresu, salīdzinot ar 2022.gada I pusgada rezultātiem. Liela daļa no programmām ar nelielu raidlaiku veido ziņu raidījumus, kuru subtitrēšana ir grūtāk nodrošināma. Tāpat arī ziņojumos par rīcības plāna izpildi, programmas ar nelielu raidlaiku norāda, ka ir iesniegušas projektus Sabiedrības integrācijas fondam (SIF) organizētajam konkursam “Sabiedrības vismazāk aizsargāto grupu interešu pārstāvniecība sociālās drošības jomā”, diemžēl projekti pagaidām nav tikuši atbalstīti.

2. Pakalpojumi pēc pieprasījuma

No EPL, kas 2023.gada I pusgadā kopumā sniedza audiovizuālos pakalpojumus pēc pieprasījuma, satura pieejamības risinājumu – lielākoties subtitrus – savos pakalpojumos nodrošināja 14 pakalpojumu sniedzēji.

EPL	PPP	SUBTITRI		SURDO		AUDIO APRAKSTS	
		Plāns % vai h no raidlaika 2023.gadam	2023.gada I pusgada izpilde % vai h	Plāns % vai h no raidlaika 2023.gadam	2023.gada I pusgada izpilde % vai h	Plāns % vai h no raidlaika 2023.gadam	2023.gada I pusgada izpilde % vai h
SIA “Tet”	Tet+: Tet+ Filmas un Seriāli; Bērniem (SVOD); Tet+ Kino (TVOD)	32%	31%	0	0	0	0

SIA "Latvijas Mobilais Telefons"	LMT Viedtelevīzija (SVOD, FOD)	60%	57% no maksas satura 42% no visa pieejamā satura	0	16 vienības	0	0
SIA "Latvijas Mobilais Telefons"	LMT Straume (FOD)	10 vienības	4 vienības	20 vienības	16 vienības	0	0
SIA "MEGOGO"	MEGOGO (SVOD/TVOD)	7%	Izpildi nevar precīzi noteikt, jo galvenie satura lokalizācijas resursi atrodas Ukrainā				
SIA "TVNET"	TVNET.lv, RUSTVNET.lv, APOLLO.lv, RECEPTES.lv, SPOKI.lv (FOD/AVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd
AS "Delfi"	Delfi.tv (FOD/AVOD/SVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd
SIA "All Media Latvia"	TV3 Play FOD/AVOD)	200 vienības	246 vienības	0	0	0	0
SIA "Baltcom"	Baltcom Filmas (TVOD)	85%	85%	0	0	0	0
VSIA "Latvijas televīzija"	Reply.lv (FOD); ltv.lsm.lv (FOD)	25%	25,5%	3,5%	7%	0	0
SIA "Vidzemes televīzija"	ReTV.lv (FOD/AVOD)	24h	38h (83 vienības)	10h	0	0	0
SIA "XTV"	XTV.lv	nd	nd	nd	nd	nd	nd
SIA "Helio Media"	1188Play (AVOD)	0	0	0	0	0	0
SIA "4.vara"	SportaCentrs TV (AVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	0
SIA "Izdevniecība Rīgas Viļņi"	JAUNS.TV (FOD/AVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd
SIA "Global Entertainment"	LZ.lv (FOD/AVOD)	youtube.com platformā saturam krievu valodā pieejami automātiski subtitri krievu valodā.					
Biedrība "Baltic Center of visual researches"	Nemelo.lv (FOD/AVOD/TVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd
SIA "TV KURSA"	Skrundas televīzija (FOD/AVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd
SIA "Me & Media"	DIENA PĒC (FOD/AVOD)	0	0	0	0	0	0
SIA "Kurzemes televīzija"	Kurzemes televīzija (FOD/AVOD)	6h	3h	0	0	0	0
SIA "Go4speed"	Go4speed.lv (FOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd
SIA "Latgales reģionālā televīzija"	LRT (FOD/AVOD)	0	0	0	0	0	0
SIA "Vidusdaugavas televīzija"	vdtv.lv (FOD/AVOD)	3h	3h	0	0	0	0

SIA "Egis & Co-Positioning and Consulting"	L.A.LV (AVOD)	nd	nd	nd	nd	nd	nd
SIA "Mediastrims"	Grani.lv (FOD)	182h/ 2,08%	1h	0	0	0	0
SIA "Kurzemes Vārds"	TV Kurzeme (FOD/AVOD)	6h	3h	0	0	0	0
SIA "Teledistribution Baltic"	Movify.tv	10%	10%	0	0	0	0

Daļa PPP sniedzēji, jo īpaši SVOD vai TVOD jomā strādājošie, nodrošināja pieejamības pakalpojumus plānotā līmenī.

SIA "Tet" pakalpojumā pēc pieprasījuma, kur pieejamas vairāk nekā 15 000 satura vienības, tostarp filmas, seriāli, televīzijas raidījumi, bērnu mērķauditorijai paredzētas filmas, seriāli un televīzijas raidījumi, 2023.gada pirmajā pusē bija nodrošināti subtitri 31% apmērā. "Tet" norāda, ka *"Varētu nodrošināt lielāku pieejamību, piemēram, audiālajam fonam lietotājiem ar dzirdes spektra traucējumiem, ja būtu valsts atbalsts. Audiovizuālo fonus varētu izmantot Latvijā pieejamajās tīmekļvietnēs, jo bieži saturs tiek licencēts uz neekskluzīviem noteikumiem un ir pieejams konkurējošās platformās."* Tāpat SIA "Tet" norāda: *"Pie 100% publicētā satura ir pieejama tekstuāla informācija ar satura vienības/epizodes notikumu aprakstu, producēšanas gads, epizodes garums, žanrs, 85% saturam ir pieejama identificējoša informācija par satura autoriem (aktieri, režisors u.tml.), 100% publicētajām satura vienībām ir pieejams valodu un subtitru uzskaitījums. Turpinām strādāt, lai nodrošinātu lietotājiem anotācijas pie katras epizodes saturam, kas sastāv no vairākām epizodēm, piemēram, animācijas seriāliem pašiem mazākajiem skatītājiem, ikdienas TV raidījumiem."*

SIA "Latvijas Mobilais Telefons" pakalpojumā "LMT Viedtelevīzija", kura katalogu veido vairāk nekā 7000 satura vienības, pusgadā ar subtitriem bija pieejams liels apjoms – 57% maksas satura un 42% no visa – (maksas un bezmaksas satura) un par to SIA "Latvijas Mobilais Telefons" savā ziņojumā norāda: *"LMT Viedtelevīzijā lielākā daļa satura tiek lokalizēta, izmantojot subtitrus. Tika pieņemts lēmums turpmāk pēc iespējas pasūtīt nevis standarta titrus, bet specializētos titrus vājdzirdīgajiem (HOH), kuros tiek aprakstītas arī fona skaņas."* Pakalpojumā "LMT Straume" I pusgadā subtitrējusi 4 vienības no oriģinālsatura – seriāla "Kolektīvs", tāpat pakalpojumi "LMT Straume" un "LMT Viedtelevīzija" nodrošinājusi surdotulkojumu sarunu festivāla "Lampa" 16 satura vienībām.

SIA All Media Latvia pakalpojumā "TV3 Play" satura pieejamības pakalpojumi bija nodrošināti (pakalpojumus nodrošināja) 246 seriāla sērijām (vienībām), kas pārsniedz gada plānu par 46 vienībām.

No PPP lielai daļai satura subtitri un arī surdotulkojums pieejami arī LTV pakalpojumā pēc pieprasījuma (attiecīgi 25,5% un 5%).

SIA "Mediastrims" norāda, ka pārsvarā nav izdevies sasniegt mērķus, jo nav pietiekošs finansiālais segums. Tika iesniegts SIF projekts veidot satura ar surdotulkojumu un titriem, bet tas netika apstiprināts. Medijs arī norāda, ka izvietojot video satura, izmantojot platformu *"youtube.com"* tiek pieslēgta automātiskā titrēšanas funkcija.

SIA "MEGOGO" galvenie satura lokalizācijas resursi atrodas Kijevā, Ukrainā, tāpēc šobrīd ir grūti norādīt plānus par satura subtitrēšanu, kā arī zīmju valodas tulkojuma izveidi, jo

Ukrainā notiek karš un daudzi SIA "MEGOGO" darbinieki nespēj normāli strādāt, daži armijā, daži devās uz ārzemēm.

3. Radio

Ziņojumus par rīcības plāna izpildi 2023.gada I pusgadā iesniedza arī vairākas radio programmas.

AS Radio SWH ziņojumā norāda, ka tīmekļa vietnē tiek publicēta rubrika "Kultūras mantojuma enciklopēdija", kurā izvietoti 128 unikāli video ar subtitriem, kas apkopo latviešiem nozīmīgu kultūrvēsturisku tēmu skaidrojumus. Tāpat šie video ir pieejami arī Youtube platformā un nākamajos gados AS Radio SWH plāno arvien vairāk raidījumiem piedāvāt piekļuves pakalpojumus.

SIA "Radio TEV", SIA "Radio Skonto LV" un SIA "Radio Skonto Vidzeme" savos ziņojumos vērs uzmanību, ka radio tīmekļvietnē pārsvarā informācija tiek izvietota tekstuālā veidā.

SIA "FitFM" programmas LOUNGE FM nodrošina radio klausīšanās funkciju internetā un tā ir pieejama arī personām ar redzes traucējumiem. Tikmēr Radio Centrs norāda, ka saturs netiek izplatīts internetā, jo tai nav tīmekļa vietnes, tāpēc satura pieejamības veicināšanas šobrīd nav iespējama.

SECINĀJUMI

Apkopotie dati liecina, ka televīzijas programmās un pakalpojumos pēc pieprasījuma lielākoties tiek nodrošināta satura pieejamība plānotajos apjomos. Tāpat secināms, ka daļā programmu un pakalpojumu pēc pieprasījuma 2023.gada I pusgadā ir sasniegts jau visa gada plānotais subtitrētais apjoms. Pozitīvi vērtējams, ka arī radio programmas mēģina veicināt satura pieejamību, tostarp nodrošinot subtitrus mājaslapās izvietotam audiovizuālam saturam.

Par satura pieejamības veicināšanu atbildīgā NEPLP padomes locekle Ieva Kalderauska norāda, ka *"Rit otrs gads, kad lielākā daļa elektronisko plašsaziņas līdzekļu realizē savos trīs gadu Rīcības plānos paredzētos pasākumus satura pieejamības veicināšanai. Tikai atsevišķās televīzijas programmās un audiovizuālajos pakalpojumos pēc pieprasījuma pieejama liela daļa raidījumu, tostarp filmu, seriālu ar subtitriem, taču pozitīvi vērtējams, ka elektroniskie plašsaziņas līdzekļi cenšas ievērot vai pat pārsniegt plānotos satura pieejamības palielināšanas pasākumus, kas ir sevišķi nozīmīgi cilvēkiem, kuriem bez subtitru un surdotulka palīdzības nav iespējams uztvert informāciju un tādējādi pilnvērtīgi piedalīties visās dzīves jomās. Šobrīd attīstās dažādi mākslīgā intelekta risinājumi, kas ilgtermiņā varētu sekmēt straujāku satura pieejamības palielināšanos medijos, tostarp nodrošinot vismaz subtitrus latviešu valodā."*

Pēc mediju sniegtās informācijas secināms, ka televīzijas un pakalpojumu pēc pieprasījuma īpašnieki veic nepieciešamos darbus, lai palielinātu satura pieejamību Latvijā, nodrošinot subtitrus un surdotulkojumu.

Padomes priekšsēdētāja vietniece

Aurēlija Ieva Druviete

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU*